

REPUBLIKA SLOVENIJA
DRŽAVNI SVET

Mandatno-imunitetna komisija

7

Številka: 020-03-6/2019/9
Ljubljana, 10. 5. 2019

Mandatno-imunitetna komisija je na podlagi 20. člena Poslovnika Državnega sveta (Uradni list RS, št. 70/08, 73/09, 101/10, 6/147 in 26/15) pripravila naslednje

POROČILO

k Predlogu dopolnitev Etičnega kodeksa državnih svetnikov Državnega sveta Republike Slovenije

Mandatno-imunitetna komisija (v nadaljevanju: komisija) je na 5. redni seji 8. 5. 2019 obravnavala Predlog dopolnitev Etičnega kodeksa državnih svetnikov Državnega sveta Republike Slovenije (v nadaljnjem besedilu: predlog dopolnitev Etičnega kodeksa), ki ga je v obravnavo Državnemu svetu predložila državna svetnica Lidija Jerkič.

Komisija predlog dopolnitev Etičnega kodeksa **podpira**.

Komisija se je na 3. seji 3. 9. 2018 seznanila z Drugim poročilom o izpolnjevanju priporočil skupine držav proti korupciji – GRECO za Republiko Slovenijo v četrtem krogu ocenjevanja, št. GrecoRC4(2018)3 z dne 23. 3. 2018 in predlagala Državnemu svetu, da sprejme sklep, naj strokovna služba Državnega sveta prouči priporočila GRECO ter pripravi morebitne predloge sprememb in dopolnitev Etičnega kodeksa. Državni svet je sledil mnenju komisije in je omenjeni sklep sprejel na 10. seji 12. 9. 2018.

S predlogom dopolnitev Etičnega kodeksa se uvaja institut dolžnosti izogibanja nasprotju interesov in se določa pristojnost komisije za usmerjeno in stalno izobraževanje in svetovanje državnim svetnikom v zvezi z etiko in integriteto, za organizacijo izobraževanj in seminarjev na temo integritete in lobiranja ter za razlago določb Etičnega kodeksa. Predlaga se tudi imenovanje posebnega svetovalca, katerega naloga bi bila usmerjeno in stalno obveščanje državnih svetnikov ter zaposlenih o etiki in integriteti ter zaupno svetovanje državnim svetnikom glede praktičnih posledic svojih zakonskih dolžnosti v konkretnih okoliščinah.

60
LET
STAVBE

Predlog dopolnitev Etičnega kodeksa je predsednik komisije poslal v obravnavo interesnim skupinam. Komisija je do začetka seje prejela pisna stališča vseh petih interesnih skupin.

Interesna skupina delojemalcev, Interesna skupina negospodarskih dejavnosti in Interesna skupina kmetov, obrtnikov in samostojnih poklicev so predlog dopolnitev Etičnega kodeksa podprle brez pripomb.

Interesna skupina delodajalcev je predlog dopolnitev Etičnega kodeksa podprla s pridržkom, da bi bilo treba pred odločanjem o predlogu dopolnitev Etičnega kodeksa natančneje opredeliti dikcijo »dejansko ali možno nasprotje interesov« iz 1. člena predloga besedila. Iz predlaganega besedila, ki opredeljuje nasprotje interesov, namreč ni možno ugotoviti, kaj definicija zajema in kdaj nastopi situacija, ko državni svetnik deluje v nasprotju interesov.

Interesna skupina lokalnih interesov je večinsko podprla predlagano dopolnitev Etičnega kodeksa in se strinjala s stališčem Službe Državnega sveta za pravne in analitične zadeve, da sankcioniranje v Etičnem kodeksu ni potrebno, saj Etični kodeks ureja pravila obnašanja v smislu varovanja ugleda Državnega sveta in zagotavljanja primernih odnosov med državnimi svetniki tako do funkcionarjev kot zaposlenih v drugih institucijah. Že v času sprejemanja Etičnega kodeksa v prejšnjem mandatu Državnega sveta so državni svetniki večinsko zavrnili možnost urejanja sankcioniranja v Etičnem kodeksu. Državni svetniki morajo delovati v okviru Ustave, Poslovnika Državnega sveta, Zakona o Državnem svetu in drugih zakonov (npr. Kazenski zakonik), ki določajo tudi omejitve in sankcije v primeru njihovega kršenja, medtem ko Etični kodeks predstavlja zgolj ogledalo ravnanj državnih svetnikov pri opravljanju funkcije. V razpravi je bilo s strani nekaterih članov interesne skupine izraženo tudi nasprotovanje dopolnitvi Etičnega kodeksa in dan predlog o imenovanju posebne komisije za etična ravnanja, ki bi bila pristojna za to področje (nadzor, izobraževanje) in ob obravnavi posameznih primerov ugotavljala, ali gre za morebitno kršenje načel Etičnega kodeksa državnega svetnika v smislu neetičnega obnašanja oz. neustreznega ravnanja. Opozorjeno je bilo tudi na odsotnost definicije nasprotja interesov v Etičnem kodeksu, brez katere je težko ugotavljati, kdaj bi državni svetnik deloval v nasprotju interesov (ali je npr. državni svetnik, ki zastopa interese občin, v nasprotju interesov, ko predlaga zakonodajo v prid občinam) in bi zato potrebovali taksativno navajanje primerov nasprotja interesov.

Predstavnica Komisije za preprečevanje korupcije RS (v nadaljnjem besedilu: KPK) je pojasnila, da se je KPK seznanila s predlogom dopolnitev Etičnega kodeksa, ki jim je bil posredovan z vabilom na sejo komisije. KPK ugotavlja, da besedilo 1. člena povzema besedilo Zakona o integriteti in preprečevanju korupcije (Uradni list RS, št. 69/11 – uradno prečiščeno besedilo, v nadaljnjem besedilu: ZIntPK), ki med drugim velja tudi za državne svetnike. ZIntPK definira nasprotje interesov kot okoliščine, v katerih zasebni interes uradne osebe vpliva ali ustvarja videz, da vpliva na nepristransko in objektivno opravljanje svojih nalog.

Zasebni interes uradne osebe pomeni premoženjsko ali nepremoženjsko korist zanjo, za njene družinske člane in za druge fizične osebe ali pravne osebe, s katerimi ima ali je imela osebne, poslovne ali politične stike.

Komisija ugotavlja, da besedilo predloga dopolnitev Etičnega kodeksa ne odstopa od celotnega besedila in je v kontekstu obstoječega Etičnega kodeksa, ki je specifičen dokument in vsebuje skupek kratkih, elementarnih moralnih in etičnih norm. Predlagana določba o nasprotju interesov ne uvaja novih obveznosti ali sankcij za državne svetnike. Glede na že obstoječo definicijo v ZIntPK in glede na skladnost predlagane dopolnitve z obstoječimi normami Etičnega kodeksa komisija meni, da podrobnejša opredelitev nasprotja interesov ni potrebna.

Komisija izpostavlja pomembnost upoštevanja specifičnosti položaja Državnega sveta v sistemu oblasti, posebne sestave Državnega sveta in njegove pristojnosti. V razpravi je bilo opozorjeno, da je treba pri ugotavljanju morebitnega nasprotja interesov upoštevati dejstvo, da Državni svet nima neposrednega vpliva na odločanje v zakonodajnem postopku, ampak v večini primerov prihaja do posrednega vplivanja, na primer prek mnenj, zakonodajnih iniciativ in svetniških vprašanj ter pobud.

KPK pozdravlja mandat, ki naj bi ga prevzela komisija in s tem omogočila oziroma nudila splošno svetovanje, usmerjanje in izobraževanje državnih svetnikov na področju etike in integritete. Prav tako meni, da je dobra rešitev uvedba posebnega svetovalca, ki bi državnim svetnikom nudil zaupno svetovanje. KPK podarja, da mora biti zaupni svetovalec oseba, ki ima afiniteto do tematike, ki je zaupanja vredna oseba in ki se bo na tem področju stalno strokovno usposabljala.

Komisija meni, da bi strokovni delavec, ki dela z državnimi svetniki in pozna njihovo delo ter morebitne zagate, do katerih lahko pride v zvezi z opravljanjem funkcije državnega svetnika, znal najbolje svetovati in obravnavati problematiko.

Če bi Državni svet sprejel predlagane dopolnitve Etičnega kodeksa, bi lahko komisija in zaupni svetovalec dopolnjevala določbo o nasprotju interesov npr. v komentarju k Etičnemu kodeksu ali v prilogi k Etičnemu kodeksu s konkretnimi, anonimizirani primeri. S tem bi določbo o nasprotju interesov naredili še bolj uporabno ter razumljivo in jo približali državnim svetnikom.

* * *

Za poročevalko je bila določena državna svetnica Lidija Jerkič.

Anka Zajc, l.r.
sekretarka komisije

Lidija Jerkič, l.r.
podpredsednica komisije